

**СЛІДЧО-СУДОВА ПРОФІЛАКТИКА ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА
СТРАТЕГІЇ ЗМЕНШЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ВЧИНЕННЯ
ЗЛОЧИНІВ (DE LEGE FERENDA)¹**

В. В. Голіна, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент НАПрН України, головний науковий співробітник відділу кримінологічних досліджень Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України;

С. С. Шрамко, кандидат юридичних наук, в.о. вченого секретаря Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України

Постановка проблеми. Слід нагадати, що у Кримінально-процесуальному кодексі України (1960 р.) діяла низка статей (статті 23–23²), якими запроваджувалася слідчо-судова профілактика злочинів. Новим Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 р. (у подальшому КПК) профілактична діяльність правоохоронних органів не передбачалася, чим по суті була виключена із єдиної системи запобігання та протидії злочинності запобіжна функція судової гілки влади. Проте слідчо-судова профілактика як проблема в основному кримінологічна тісно пов'язана зі стратегією

¹ *Примітка.* Стаття написана у відповідності до розробки фундаментальної теми «Стратегія зменшення можливостей вчинення злочинів: теорія та практика», яка досліджується фахівцями НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України.

зменшення можливостей вчинення злочинів, оскільки обидві вони спрямовані на виявлення, обмеження та усунення обставин, що сприяють вчиненню злочинів або полегшують досягнення злочинного результату. Саме ці умови (як правило, стандартні для кожного різновиду злочинів) і використовують злочинці, заздалегідь розраховуючи на них. Їх відсутність або змушує змінювати злочинну тактику і техніку, або зводити нанівець певний різновид злочинних проявів. Тому ретропогляд на позитивний досвід застосування слідчо-судової профілактики у поєднанні з теорією і практикою стратегії зменшення можливостей вчинення злочинів дозволяє сформулювати *de lege ferenda* і доповнити КПК розділом «Слідчо-судова профілактика кримінальних правопорушень».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Судово-слідча профілактика і стратегія зменшення можливостей вчинення злочинів інтенсивно обговорювалась і обговорюється у роботах вітчизняних і зарубіжних кримінологів М. Бажанова, О. Бандурки, В. Багиргарєєвої, Д. Гарланда, Г. Горського, О. Гуринської, В. Голіни, В. Дрьоміна, А. Жалінського, М. Жогіна, В. Звірбуля, В. Зеленецького, Р. Кларка, Л. Коена, М. Колодяжного, О. Костенка, О. Литвинова, Ф. Лопушанського, Г. Міньковського, Р. Ньюмана, О. Сахарова, В. Тулякова, М. Фелсона, В. Шакуна, Д. Шелі, О. Шляпочникова, С. Шрамко та ін. Однак кримінально-процесуальний потенціал слідчо-судової профілактики, як складової частини саме стратегії зменшення можливостей вчинення злочинів, не розкритий і розглядається вперше.

Мета статті – дослідити цей потенціал і запропонувати законодавцю *de lege ferenda* закріпити у КПК України в оновленому вигляді слідчо-судову профілактику.

Виклад основного матеріалу дослідження. Слідчо-судова профілактика злочинів (іноді – судово-прокурорсько-слідча профілактика) регулювалася статтями 23–23² Кримінально-процесуального кодексу України 1960 р. (у подальшому КПК 1960 р.), якими на органи досудового розслідування і судового розгляду покладалася спеціальний обов'язок щодо запобігання (попередження) злочинів шляхом виявлення і усунення причин й умов злочину, відносно

якого здійснюється кримінальне провадження. Так, ст. 23 КПК 1960 р. «Виявлення причин і умов, які сприяли вчиненню злочину», передбачалося, що «при провадженні дізнання, досудового слідства і судового розгляду кримінальної справи орган дізнання, слідчий, прокурор зобов'язані виявляти причини і умови, які сприяли вчиненню злочину». Статтями 23¹–23² КПК 1960 р. регулювалася низка питань стосовно процесуальних форм реагування зазначених вище суб'єктів щодо виявлених ними причин і умов вчинення злочину (подання слідчого або окрема ухвала (постанова) суду); адресат, до якого направлялися ці процесуальні акти; строк, упродовж якого адресатом, а це – державний орган, громадська організація або посадова особа, – повинні були вжити конкретні заходи (не пізніш як у місячний строк) і про результати повідомлено особу, котра направила подання або окрему ухвалу (постанову); попередження посадової особи про наслідки залишення нею цих документів без розгляду: орган дізнання, слідчий, прокурор чи суд зобов'язані вжити заходів, передбачених статтями 254–257 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Вирішувалися й інші питання.

Отже, слідчо-судова профілактика вважалася як спеціальна діяльність органів дізнання, досудового слідства, прокурора і суду, безпосередньо спрямована на запобігання злочинів, що готуються, припинення початих злочинів, після виявлення у процесі розслідування і судового розгляду причин і умов, що сприяють їх вчиненню або полегшують досягнення злочинного результату, і прийняття заходів щодо їх усунення, здійснення інших запобіжних заходів загальнопрофілактичного характеру, котрі протидіють причинам злочинності, стимулюють законослухняну поведінку, справляють коригуючий вплив на особистість і ситуацію¹. Деякий коментар і зауваження до цього визначення слідчої профілактики. По-перше, це визначення занадто теоретизоване і широкое. У більш вузькому і придатному для практики розумінні слідчо-судова профілактика – це діяльність відповідних її суб'єктів щодо виявлення безпосередніх

¹ Лопушанский Ф, *Следственная профилактика преступлений: опыт, проблемы, решения* (Наукова думка 1980) 33–4

обставин, зокрема причин й особливих умов вчинення конкретного кримінального правопорушення, а не злочинності взагалі, обмеження їх дій або навіть їх усунення шляхом вжиття комплексних заходів як рекомендованих цими суб'єктами, так в основному і розроблених адресатами. Треба також мати на увазі, що слідчо-судова профілактика здійснюється не вченими-кримінологами, а практичними працівниками, які далекі від дискусії стосовно розуміння причин і умов. Доцільно спростувати загальновідоме положення, що у причинній закономірності важлива роль відводиться саме умовам вчинення кримінального правопорушення. Образно кажучи, умови формують і «запускають» кримінально протиправну мотивацію. За словами В. М. Кудрявцева, усі ці умови є частиною зовнішнього середовища, в якому відбувається злочин і настає злочинний результат¹. Зміна умов – один із можливих засобів запобігання кримінальним правопорушенням. По-друге, більшість із них можуть бути вчинені лише за наявності різних за походженням і проявом умов. Це не абстрактне поняття. Вони реально існують і на них розраховують злочинці. Саме вони визначають для існуючих і майбутніх злочинців сферу злочинної діяльності, так би мовити, «злочинне заняття», ремесло, яке їх годує. Нерідко у кримінологічній літературі використовуються запозичені із зарубіжної кримінології поняття «ситуаційні злочини», «ситуаційна злочинність» у тому сенсі, що майбутній злочинець веде пошук ситуації, тобто збігу таких вигідних для нього обставин, що впевнюють його (з будь-яких вигід) в успішності вчинення злочину². Дійсно, таких випадків вчинення злочинів у нашій кримінальній дійсності достатньо. Однак при такому розумінні «ситуаційної злочинності» центр уваги зміщується з умов вчинення злочинів на випадкові ситуації, що мовби провокують його скоєння. Але мова повинна йти про природні, соціальні, технічні, технологічні, правові та інші чинники, які існують, добре відомі мотивованим злочинцям і які вони багаторазово успішно використовують

¹ Кудрявцев В, *Причинність в кримінології (о структуре индивидуального преступного поведения)* (Юрид. лит. 1968) 102

² Колодяжний М, 'Ситуаційне запобігання злочинності' (2019) 37 *Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук пр.* 47–54

у своїй злочинній діяльності. Саме на ці чинники-умови повинна реагувати слідчо-судова профілактика, зменшуючи або навіть усуваючи таким чином можливості вчинення різних злочинів. Тим самим вона може стати складовою частиною стратегії зменшення можливостей вчинення злочинів. Відсутність аналогічних норм і приписів у новому Кримінальному процесуальному кодексі України 2012 р. суттєво збіднила кримінологічний аспект процесуальної діяльності і не сприяє, по-перше, виконанню судовою гілкою влади її запобіжної функції і, по-друге, не відповідає духу і окремим положенням сучасного кримінального процесуального законодавства (наприклад, п. 2 ч. 1 ст. 91 КПК України 2012 р.).

Стратегію зменшення можливостей вчинення злочинів можна розуміти, на наш погляд, у широкому і вузькому значенні. Широкий її зміст передбачає мінімізацію умов вчинення злочинів у масштабах держави не лише шляхом спеціально розроблених заходів, а й завдяки використанню владою антикриміногенного потенціалу держави і суспільства (подолання бідності в Україні, зменшення рівня безробітних і непрацюючих, пияцтва, алкоголізму, наркоманії, підвищення освіти, медичного обслуговування, розкрадання державного бюджету, шахрайства у різних сферах господарства та ін.). Власне, йдеться про мудру спеціальну політику в державі. Але цей аспект стратегії зменшення можливостей вчинення злочинів виходить за межі теми даної статті.

У вузькому розумінні стратегія зменшення можливостей вчинення кримінальних правопорушень є просторовою профілактикою, завданням якої є максимальне обмеження дії або усунення будь-яких потенційно небезпечних криміногенних (не обов'язково!) умов (обставин, шансів, недоліків, видів людської поведінки тощо), якими постійно, стандартно користуються злочинці. Вчиняючи кримінальні правопорушення, винні залишають інформацію стосовно тих обставин, які вони використали при їх вчиненні, і які потім виявляються у процесі кримінального провадження¹.

¹ Колодяжний М, 'Просторова профілактика злочинності: запобіжний досвід і шляхи упровадження в Україні' (2018) 35 Питання боротьби зі злочинністю: зб наук пр 20–6

Таким чином, завдяки слідчо-судовій профілактиці поповнюється, так би мовити, «каталог» злочинних стандартів розглядуваної стратегії, що слугує поширенню знань про уразливі місця об'єкта злочинного посягання і пошуку засобів їх усунення. Однак за сучасним кримінальним процесуальним законодавством України слідчо-судова профілактика відсутня. Її відсутність пояснюється низкою причин, серед яких – формальне відношення її суб'єктів до виконання цього важливого напряму запобігання злочинів, непрофесіоналізм, ігнорування нормативних вимог щодо змісту подання слідчого і окремої ухвали (постанови) суду. Слід лише звернути увагу та таку кримінологічну вимогу, як конкретність, дійсність виявлених причин й умов і тих заходів, які уживалися адресатами щодо їх усунення. Як показало вивчення слідчо-судової практики застосування статей 23–23² КПК 1960 р. у 2000-х рр. ХХ ст., лише у 8% кримінальних справ виявлені причини й умови були конкретизовані. Урешті – причини й умови формулювалися на основі зроблених припущень про: «недостатній облік і контроль» (20%); «недоліки підбору кадрів» (15%); «упущення у виховній роботі» (40%); «порушення трудової дисципліни» (32,8%) та ін. Нерідко у цих процесуальних документах фігурувало декілька подібних припущень або їх взагалі не було. Недарма у постанові Пленуму Верховного Суду України № 3 від 28 березня 2008 р. «Про практику винесення судами окремих ухвал (постанов) у кримінальних справах» роз'яснювалося: окрема ухвала (постанова) має бути обґрунтованою і вмотивованою. Вона може бути винесена тільки на підставі матеріалів, досліджених у суді, та має містити вказівку на дійсні причини й умови, які сприяли вчиненню злочину або іншого правопорушення. Обставини, які належать до причин й умов, що сприяли вчиненню злочину, підлягають всебічному, повному та об'єктивному дослідженню у судовому засіданні¹.

Дослідження свідчать, що на подібні подання і окремі ухвали (постанови) адресатами вживалися такі запобіжні заходи (часто у сукупності), як-от: «розглянуто, обговорено, прийняті заходи»

¹ Литвинов О, Ященко А (упоряд), Постанова Пленуму Верховного Суду України у справах кримінальної спеціалізації (Константа, 2018) 258

(52,3%); «посилено політико-виховну роботу» (11,1%); «застосовано громадський вплив, адміністративне, дисциплінарне стягнення щодо винних посадових осіб і громадян» (17,8%) та ін. Виходячи зі змісту більшості подань слідчого і окремих ухвал (постанов) суду, ледве чи можливо зробити оптимістичний висновок, що цілі слідчо-судової профілактики були досягнуті. Але це підстава для ліквідації усього інституту. У зазначеній постанові Пленуму Верховного Суду України судом рекомендується встановити суворий контроль за своєчасністю і повнотою виконання окремих ухвал (постанов) та реагувати на випадки несвоєчасного або формального ставлення до розгляду окремих ухвал (постанов) посадовими особами та організаціями, яким вони були направлені (п. 13). Апеляційним судом предписувалося періодично вивчати практику винесення судами окремих ухвал (постанов) у кримінальних справах та вживати заходів до усунення виявлених помилок (п. 14). Як бачимо, законодавець і судова гілка влади не мали наміру скасувати слідчо-судову профілактику. Навпаки, вона повинна була вдосконалюватися. Вбачається, що у новому чи реформованому КПК України 2012 р. *de lege ferenda* слідчо-судова профілактика повинна бути повернена. На наш погляд, слід ввести окрему главу в КПК під назвою «Слідчо-судова профілактика кримінальних правопорушень», в якій низкою статей передбачити: визначення слідчо-судової профілактики; обов'язок органів кримінального провадження виявляти і доказувати обставини, які дійсно обумовили вчинення кримінальних проступків і злочинів або посприяли досягненню злочинного результату; форму, склад, зміст і вимоги до подання слідчого або окремої ухвали (постанови) та їх кількість; коло суб'єктів, до яких надсилаються ці процесуальні документи (державний орган, громадська організація, посадові особи, приватні установи); строки прийняття ними рішення про заходи усунення обставин, які обумовили вчинення кримінального правопорушення (є сенс залишити місячний строк) та ресурсне забезпечення їх реалізації; відповідальність (дисциплінарна, адміністративна, кримінальна) адресата, посадової особи за невиконання або формального відношення до приписів подання чи окремі ухвали (постанови);

види контролю суб'єктів даної профілактики за їх належним виконанням. Можливі й інші приписи.

Висновки. За результатами дослідження можна зробити такі висновки. У соціальній, демократичній, правовій державі запобігання та протидія злочинам є обов'язком законодавчої, виконавчої, судової гілок влади. Оскільки це беззаперечно так, то суттєвий і специфічний внесок у розширення запобіжного діапазону стратегії зменшення можливостей вчинення злочинів змогла би відіграти слідчо-судова профілактика, яка була на законодавчому рівні передбачена статтями 23–23² діючого до 2012 р. КПК України 1960 р. Цими нормами був передбачений обов'язок органів дізнання, досудового слідства і судового розгляду кримінальної справи виявляти причини й умови вчинення злочину, а також вносити у відповідні органи, громадські організації чи посадовим особам подання слідчого або окрему ухвалу (постанову) судді чи суду про вжиття заходів з їх усунення. Слідчо-судова профілактика в ті часи залучала до запобігання злочинів, а отже, і злочинності широке коло державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, посадових осіб, громадськість, бізнес, свідомих громадян, їх об'єднань тощо. По суті, слідчо-судова профілактика була потужним сигналізуючим джерелом про криміногенні (і не тільки!) явища як на державному, так і особливо на місцевому рівнях. Скасування чинним із 2012 р. Кримінальним процесуальним кодексом України слідчо-судової профілактики суттєво збіднило державний потенціал у запобіганні і протидії кримінальним правопорушенням, порушувало законність, права і свободи громадян. Тому нагальним завданням законодавчої гілки влади є поновлення слідчо-судової профілактики у новому або реформованому КПК України.

REFERENCES

Бібліографія

Книги з авторами

1. Кудрявцев В, *Причинність в криминологии (о структуре индивидуального преступного поведения)* (Юрид. лит 1968)

2. Лопушанский Ф, *Следственная профилактика преступлений: опыт, проблемы, решения* (Наукова думка 1980)

Книги за редакцією

3. Литвинов О, Ященко А (упоряд), *Постанова Пленуму Верховного Суду України у справах кримінальної спеціалізації* (Константа, 2018)

Статті з журналів

4. Колодяжний М, 'Просторова профілактика злочинності: запобіжний досвід і шляхи впровадження в Україні' (2018) 35 *Питання боротьби зі злочинністю: зб наук пр* 20

5. – 'Ситуаційне запобігання злочинності' (2019) 37 *Питання боротьби зі злочинністю: зб наук пр* 47

Bibliography

Authored books

1. Kudryavtsev V, *Prichinnost v kriminologii (o strukture individualnogo prestupnogo povedeniya)*[Causation in criminology (on the structure of individual criminal behavior)] (Yurid Lit 1968) (in Russian).

2. Lopushanskiy F, *Sledstvennaya profilaktika prestupleniy: opyt, problemy, resheniya* [Investigative crime prevention: experience, problems, solutions] (Naukova dumka 1980).(in Russian).

Edited books

3. Lytvynov O, Yashchenko A (uporiad), *Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy u spravakh kryminalnoi spetsializatsii* [Resolution of the Plenum of the Supreme Court of Ukraine on criminal specialization cases](Konstanta 2018) (in Ukrainian).

Journal articles

4. Kolodiaznyi M, 'Prostorova profilaktyka zlochynnosti: zapobizhnyi dosvid i shliakhy uprovadzhennia v Ukraini' [Spatial crime prevention: foreign experience and ways of implementation in Ukraine] (2018) 35 *Pytannia borotby zi zlochynnistiu – Issues of Crime Prevention* 20 (in Ukrainian).

5. – 'Sytuatsiine zapobihannia zlochynnosti'[Situational crime prevention] (2019) 37 *Pytannia borotby zi zlochynnistiu – Issues of Crime Prevention* 47 (in Ukrainian).

Голіна В. В., Шрамко С. С. Слідчо-судова профілактика як складова частина стратегії зменшення можливостей вчинення злочинів (de lege ferenda)

Кримінологічна теорія і практика виходять із положення про багаторівневу систему запобігання та протидії злочинам, що створюється із нерівних за мас-

штабами розробки і здійснення, цілями, силою і специфікою запобіжного потенціалу суб'єктів, ресурсного забезпечення, часу впровадження, змісту впливу на об'єкти запобігання, очікуваних результатів тощо. На цих наукових положеннях виникло чимало окремих стратегій запобігання злочинам, зокрема, стратегія зменшення можливостей вчинення злочинів і слідчо-судова профілактика, як її складова частина. Провідною їх ідеєю є: виявлення і усунення різними засобами безпосередніх до конкретних видів злочинів і кримінальних проступків стандартних умов їх вчинення, якими керуються і на які заздалегідь розраховують потенційні і бували злочинці. Стратегія зменшення можливостей вчинення злочинів полягає у виявленні й усуненні на місцевому рівні різних за природою походження, сфер життя, господарства, розподілу матеріальних благ, обставин існування, правових, організаційно-управлінських, технологічних, технічних, архітектурних, дизайнерських, ландшафтних та інших недоліків, вільних видів людської поведінки, неналежної безпеки і захисту прав і свобод людини, а взагалі – можливостей, тобто наявність умов (обставин, ситуацій), сприятливих для вчинення кримінально-протиправних дій або полегшуючих досягнення їх результату. Слідчо-судова профілактика передбачалася статтями 23–23² Кримінально-процесуального кодексу України 1960 р. Відповідно до цих статей орган дізнання, слідчий, прокурор, суд були зобов'язані виявляти у процесі кримінального провадження і судового розгляду причин й умов, що обумовили вчинення злочину, про які у поданні слідчого або окремії ухвалі (постанові) суду оповіщалися відповідні державні органи, громадські організації, органи місцевого самоврядування, підприємства, посадові особи та інші адресати. Останні повинні були прийняти (за рекомендацією суб'єкта профілактики чи в їх розвиток самостійно) належні заходи щодо їх усунення. У цілому слідчо-судова профілактика отримала позитивну оцінку у суспільстві, хоча нерідко вона носила формальний характер, що вимагало її вдосконалення. Але у Кримінальному процесуальному кодексі України 2012 р. слідчо-судова профілактика була скасована, що суттєво знизило запобіжний потенціал держави і суспільства. У статті пропонується поновити *de lege ferenda* зазначений напрям стратегії зменшення можливостей вчинення злочинів.

Ключові слова: стратегія зменшення можливостей вчинення злочинів; слідчо-судова профілактика; кримінальне процесуальне законодавство України.

Голина В. В., Шрамко С. С. Следственно-судебная профилактика как составная часть стратегии уменьшения возможностей совершения преступлений (*de lege ferenda*)

Криминологическая теория и практика исходят из положения о многоуровневой системе предупреждения и противодействия преступлениям, состоящей из неравных по масштабам разработки и осуществления, целям, силе и специфике предупредительного потенциала субъектов, ресурсного обеспечения, срока внедрения, содержания воздействия на объекты предупреждения, ожидаемых результатов и т.п. На этих научных положениях возникло немало отдельных стратегий предупреждения преступлений, в частности, стратегия уменьшения

возможностей совершения преступлений и следственно-судебная профилактика, как ее составная часть. Их ведущей идеей являются: выявление и устранение различными средствами непосредственных по отношению к конкретным видам преступлений стандартных условий совершения преступлений, которыми руководствуются и на которые заранее рассчитывают потенциальные и опытные преступники. Стратегия уменьшения возможностей совершения преступлений заключается в выявлении и устранении на местном уровне различных по природе происхождения, сфер жизни, распределения материальных благ, условий существования, правовых, организационно-управленческих, технологических, технических, архитектурных, дизайнерских, ландшафтных и других недостатков, вредных видов человеческого поведения, ненадлежащей безопасности и защиты прав и свобод человека, а вообще – возможностей, то есть наличия условий (обстоятельств, ситуаций), благоприятных для совершения уголовно-противоправных действий или облегчающих достижение преступного результата. Следственно-судебная профилактика предусматривалась статьями 23–23² Уголовно-процессуального кодекса Украины 1960 г. В соответствии с этими статьями, орган дознания, следователь, прокурор, суд обязаны были выявлять в процессе уголовного производства и судебного рассмотрения причины и условия, обусловившие совершение преступления, о которых в представлении следователя или частном определении (постановлении) суда оповещались соответствующие государственные органы, общественные организации, органы местного самоуправления, предприятия, должностные лица и другие адресаты. Последние должны были принять (по рекомендации субъекта профилактики или в их развитие самостоятельно) надлежащие меры по их устранению. В целом следственно-судебная профилактика получила положительную оценку в обществе, хотя нередко она носила формальный характер, что требовало ее совершенствования. Но в Уголовном процессуальном кодексе Украины 2012 г. следственно-судебная профилактика была отменена, что существенно снизило предупредительный потенциал государства и общества. В статье предлагается восстановить *de lege ferenda* указанное направление стратегии уменьшения возможностей совершения преступлений.

Ключевые слова: стратегия уменьшения возможностей совершения преступлений; следственно-судебная профилактика; уголовное процессуальное законодательство Украины.

Golina V. V., Shramko S. S. Investigative and court prophylactics as a part of the crime reducing strategy (de lege ferenda)

Criminological theory and practice proceed from the provision on a multilevel system of the prevention and combating of crimes, consisting of unequal in scale of development and implementation, goals, strength and specificity of the preventive potential of subjects, resource support, implementation period, content of the impact on the objects of warning, expected results, etc. Based on these scientific theses, a number of separate crime prevention strategies have been emerged, in particular, a crime

reducing strategy and investigative and judicial prevention, as its integral part. The leading idea of these theses is: the identification and elimination by various means the standard conditions for the commission of crimes that are direct in relation to specific types of crimes, which are guided by and which potential and experienced criminals expect in advance. The crime reducing strategy consists in identifying and eliminating at the local level different in origin, areas of life, distribution of wealth, living conditions, legal, organizational, managerial, technological, technical, architectural, design, landscape and other shortcomings, victim human species behavior, inadequate security and protection of human rights and freedoms, and in general – opportunities, that is, the presence of conditions (circumstances, situations), is favorable for criminally wrongful acts or facilitating the achievement of a criminal result. Investigative and judicial prevention was provided for in Articles 23–23² of the Code of Criminal Procedure of Ukraine of 1960. In accordance with these articles, the inquiry body, investigator, prosecutor, and court were required to identify the causes and conditions that caused the crime in criminal proceedings and judicial proceedings, of which, in the submission of the investigator or in the decision (ruling) of the court, the relevant state bodies, public organizations, local authorities, enterprises, officials and other destinations were notified. The latter should have taken (on the recommendation of the subject of prevention or in their development independently) appropriate measures to eliminate them. On the whole, investigative and judicial prophylaxis received a positive assessment in society, although it was often formal in nature, which required improvement. But in the Criminal Procedure Code of Ukraine of 2012, investigative and judicial prophylaxis was canceled. Because of this the preventive potential of the state and society had been significantly reduced. The authors propose to restore de lege ferenda the indicated direction of the strategy for reducing the possibilities of committing crimes.

Key words: *crime reducing strategy; investigative and judicial prevention; criminal procedural legislation of Ukraine.*